

**SZKOLNY PROGRAM
WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY**

**SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 29
IM. JANA LISZEWSKIEGO W
OLSZTYNIE**

Olsztyn, wrzesień 2023 r

Spis treści

I. Wstęp	3
II. Diagnoza środowiska szkolnego	3
III. Podstawa prawna	5
IV. Misja	6
V. Wizja	6
VI. Wzór absolwenta	6
VII. Główne cele wychowawczo-profilaktyczne szkoły	7
VIII. Zasady stanowiące podstawę procesu wychowania	8
IX. Organizacja pracy wychowawczo-profilaktycznej szkoły	9
X. Stałe działania wychowawcze, edukacyjne, informacyjne i profilaktyczne prowadzone wśród uczniów, rodziców i nauczycieli w celu przeciwdziałania narkomanii	10
XII. Treści programu wychowawczo-profilaktycznego	13
XIII. Metody i formy realizacji programu wychowawczo- profilaktycznego:	23
XIV. Współpraca z rodzicami	23
XV. Obrzędowość i tradycje szkoły	25
XVI. Ewaluacja	26

I. Wstęp

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny został opracowany przez zespół przedstawicieli nauczycieli i rodziców na podstawie analizy stanu oddziaływań wychowawczych, diagnozy potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych oraz innych problemów występujących w środowisku szkolnym na podstawie:

- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora,
- ewaluacji ubiegłorocznego programu wychowawczo-profilaktycznego realizowanego w roku szkolnym 2022/2023,
- wniosków i analiz (np. wnioski z pracy wychowawczej w sprawozdaniach wychowawców klas, wnioski z pracy zespołów przedmiotowych i zadaniowych, zespołu wychowawców),
- wyników ankiety diagnostycznej dotyczącej zagrożenia uzależnieniami przeprowadzonej wśród uczniów,
- rezultatów badania dobrostanu psychicznego dzieci i młodzieży przeprowadzonego w szkole w ramach projektu „Młode Głowy” przez fundację Unaweza.
- innych dokumentów i spostrzeżeń ważnych dla szkoły (np. obserwacja uczniów, uwagi, spostrzeżenia i wnioski nauczycieli, uczniów, rodziców).

Treści Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego są spójne ze statutem szkoły, celami kształcenia i zadaniami wychowawczymi zawartymi w podstawie programowej kształcenia ogólnego oraz zgodne z obowiązującymi przepisami prawa oświatowego.

W procesie tworzenia programu uwzględniono kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/2024

II. Diagnoza środowiska szkolnego

Szkoła znajduje się na terenie dużego osiedla mieszkaniowego „Podgrodzie” Olsztyńskiej Spółdzielni Mieszkaniowej i sąsiaduje z innymi osiedlami: Kortowo, Grunwaldzkie, Śródmieście, Kościuszki i Brzeziny. Wokół szkoły usytuowanych jest dużo wielopiętrowych budynków mieszkalnych oraz domów jednorodzinnych w zabudowie szeregowej. Osiedle nadal się rozbudowuje.

W pobliżu szkoły znajduje się Uniwersytet Warmińsko-Mazurski, a także park w Pozortach i ogródki działkowe. Daje to szkole możliwość wzbogacenia oferty edukacyjnej. Wiele korzyści, i to obopólnych, przynosi stała współpraca szkoły z UW-M i Radą Osiedla.

Uczniami szkoły są głównie dzieci mieszkające na osiedlu Podgrodzie oraz w rejonie szkoły, wśród nich są dzieci z zagranicy, w tym uchodźcy wojenni z Ukrainy. Status społeczny i materialny rodziców jest zróżnicowany.

Wśród wartości powszechnie uznawanych za uniwersalne, za szczególnie istotne dla społeczności naszej szkoły zgodnie zostały uznane przez uczniów, rodziców i nauczycieli: bezpieczeństwo, rodzina, zdrowie, mądrość, tolerancja, dobro, odpowiedzialność, szacunek, sprawiedliwość, prawda, przyjaźń i patriotyzm.

We wrześniu 2023 r przeprowadzono diagnozę w zakresie czynników chroniących i czynników ryzyka niezbędną do podejmowania działań w celu przeciwdziałania uzależnieniom.

W planowaniu działań wychowawczych Programu wykorzystano także wyniki diagnoz i badań przeprowadzonych w roku szkolnym 2022/2023.

W pracy wychowawczej w roku szkolnym 2023/2024 należy w szczególności podjąć działania ukierunkowane na:

- wspomaganie wychowawczej roli rodziny,
- podniesienie motywacji do nauki i wzmacnianie wiary we własne możliwości,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości i budowanie pozytywnego wizerunku samego siebie,
- nawiązywanie i podtrzymywanie właściwych relacji z rówieśnikami,
- respektowanie norm społecznych, w szczególności: przestrzeganie zasad w kontaktach bezpośrednich oraz w Internecie, szacunek do rówieśników i dorosłych oraz poszanowanie mienia szkolnego i innych osób,
- sposoby radzenia sobie z emocjami, niepowodzeniami i konfliktami
- zapobieganie zachowaniom destrukcyjnym i uzależnieniom, w tym uzależnieniom od Internetu i współczesnej technologii informacyjno-komunikacyjnej,
- wspieranie uczniów, w tym uchodźców wojennych z Ukrainy, integracja w zespołach klasowych i społeczności szkolnej.

III. Podstawa prawna

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz.U.1997 nr 78 poz.483 ze zm.)
- Konwencja o Prawach Dziecka uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne ONZ 20 listopada 1989 r. (Dz.U. nr 120 z 1991r poz. 526)
- Ustawa z dn. 7 września 1991r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r, poz. 1915 ze zm.)
- Ustawa z dn. 14 grudnia 2016r Prawo oświatowe (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1082 ze zm.)
- Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1762 ze zm.)
- Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.).
- Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn.: Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.).
- Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn.: Dz.U. z 2021 r. poz. 276 ze zm.).
- Rozporządzenie MEN z dn. 18 sierpnia 2015r w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U z2020r, poz. 1449)
- Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/2024.

IV. Misja

Wychowanie i wykształcenie stanowią dla nas równoważną i integralną całość. We wszystkich działaniach kierujemy się wartościami uznanymi przez społeczność szkoły za najważniejsze: bezpieczeństwo, rodzina, zdrowie, mądrość, tolerancja, odpowiedzialność, szacunek, sprawiedliwość i przyjaźń.

Naszym celem jest wspieranie ucznia we wszechstronnym rozwoju, wychowanie dobrego, odpowiedzialnego, wykształconego młodego człowieka wyposażonego w wiedzę i umiejętności niezbędne do kontynuowania nauki, a w przyszłości do świadomego i racjonalnego funkcjonowania w zmieniającym się świecie oraz do pełnienia ważnych ról społecznych, które pozwolą mu na odniesienie sukcesu oraz na realizację marzeń.

V. Wizja

Jesteśmy szkołą polskiego systemu edukacji zapewniającą wysoką jakość kształcenia i wychowania. Oferujemy naszym uczniom doskonałe warunki nauki w nowoczesnie wyposażonych salach. Przygotowujemy każde dziecko do poznawania i rozumienia świata, radzenia sobie w codziennych sytuacjach oraz do kontynuowania nauki. Nasi uczniowie czują się bezpiecznie, potrafią zachować się właściwie w różnych sytuacjach życiowych, rozwijają swoje umiejętności, talenty i pasje. Są otwarci i kreatywni. Wiedzą, jak dbać o własne zdrowie i najbliższe środowisko, czują się odpowiedzialni za własne czyny, dostrzegają potrzebę pomocy innym. Wdrażamy ich do samodzielności, pomagamy rozwijać ciekawość poznawczą, kształtować więzi z rodziną i poczucie tożsamości regionalnej i narodowej. Kompetentni, zaangażowani i odpowiedzialni nauczyciele wspierają rodziców w procesie wychowania dzieci w duchu tolerancji i szacunku do drugiego człowieka. Rodzice chętnie współpracują ze szkołą. Nasze cele realizujemy dzięki konsekwencji i partnerstwu.

VI. Wzór absolwenta

Nasz absolwent:

- chce i potrafi się uczyć, jest przygotowany do kontynuowania nauki
- umie współpracować w grupie
- potrafi poszukiwać różnych źródeł wiedzy i z nich korzystać
- zna swoje mocne strony, wierzy w swoje możliwości, potrafi pokonywać niepowodzenia
- jest samodzielny, aktywny, twórczy i przedsiębiorczy
- zna i stosuje ogólnie przyjęte zasady i normy społeczne, w życiu kieruje się zasadami etyki i moralności
- okazuje szacunek ludziom, jest odpowiedzialny, tolerancyjny i gotowy nieść pomoc innym
- ma poczucie więzi z rodziną, szkołą, najbliższym środowiskiem, regionem i ojczyzną
- docenia wartość rodziny i swoje w niej miejsce

- okazuje szacunek symbolom narodowym, regionalnym, szkolnym
- zna historię i kulturę własnego narodu i regionu, szanuje polskie dziedzictwo kulturowe
- dba o higienę osobistą, własne zdrowie i bezpieczeństwo, postępuje zgodnie z zasadami zdrowego stylu życia
- posiada wiedzę na temat współczesnych zagrożeń społecznych i cywilizacyjnych, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych,
- dostrzega problemy i zagrożenia ekologiczne oraz dba o środowisko naturalne
- jest otwarty na europejskie i światowe wartości kultury.

VII. Główne cele wychowawczo-profilaktyczne szkoły

1. Wspieranie wszechstronnego rozwoju ucznia, wspomaganie samodzielności, budzenie ciekawości poznawczej i motywacji do nauki.
2. Kształtowanie umiejętności funkcjonowania w grupie rówieśniczej i społeczeństwie, radzenia sobie w sytuacjach codziennych i trudnych.
3. Inspirowanie do kreatywnego rozwiązywania problemów, rozwoju zainteresowań i zdolności uczniów w oparciu o świadomość swoich mocnych stron
4. Wpajanie ogólnie przyjętych norm moralnych i zasad dobrego wychowania
5. Modelowanie postaw patriotycznych, rodzinnych, zdrowotnych i ekologicznych
6. Umożliwienie kontaktu z dorobkiem kultury narodowej, europejskiej i światowej
7. Zapewnienie uczniom bezpieczeństwa i warunków umożliwiających zdrowy rozwój fizyczny i umysłowy
8. Przeciwdziałanie niedostosowaniu społecznemu i demoralizacji, w tym podejmowanie działań uprzedzających mających na celu przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych
9. Korygowanie negatywnych nawyków i nastawień
10. Pomoc w wychowawczej roli rodziny
11. Rozwijanie umiejętności i wzmacnianie kompetencji wychowawczych rodziców i nauczycieli
12. Kształtowanie umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowanie zachowań prozdrowotnych, w tym w zakresie przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się epidemii oraz chorób cywilizacyjnych.
13. Uczenie dbałości o zdrowie psychiczne oraz wzmacnianie poczucia oparcia w najbliższym środowisku (rodzina, nauczyciele, specjaliści) w sytuacjach trudnych.
14. Poszerzanie wiedzy uczniów, rodziców i nauczycieli z zakresu zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych, suplementów diet i leków w celach inne niż medyczne, sposobów rozpoznawania wczesnych

objawów używania środków uzależniających oraz konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii

15. Poszerzanie wiedzy uczniów, rodziców i nauczycieli z zakresu przeciwdziałania cyberprzemocy

VIII. Zasady stanowiące podstawę procesu wychowania

1. Rodzice są pierwszymi i najważniejszymi wychowawcami swoich dzieci, nauczyciele wspierają rodziców w wychowaniu dzieci, dbając o wszechstronny rozwój swoich uczniów
2. Wszyscy pracownicy szkoły zgodnie realizują program wychowawczo-profilaktyczny podejmując współodpowiedzialność za efekty jego realizacji.
3. Rodzice i pracownicy szkoły podejmują jednolite oddziaływania wychowawcze wobec dzieci
4. Pracownicy szkoły i rodzice wspomagają się wzajemnie w zwalczaniu problemów przyjmując za nadrzędny cel rozwój ucznia we wszystkich sferach jego osobowości: fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, społecznej i duchowej
5. Za podstawową metodę wpajania uczniom pożądanym sposobów postępowania, uznaje się ukazywanie wartości poprzez własną postawę rodzica i nauczyciela
6. Pracownicy szkoły, rodzice i uczniowie szanują się nawzajem, uczciwie postępują wobec siebie, szanują tajemnice i dbają o dobre imię szkoły
7. Rodzice i nauczyciele nie podważają nawzajem swojego autorytetu w obecności dziecka

IX. Organizacja pracy wychowawczo-profilaktycznej szkoły

Zadanie	Odpowiedzialny	Termin	Uwagi o realizacji	Dowód realizacji
Dokonywanie diagnozy sytuacji wychowawczej szkoły	Pedagog, wychowawcy klas	czerwiec	Na podstawie sprawozdań wychowawców klas, badań ankietowych, obserwacji itp.	Raport pedagogów dotyczący sytuacji wychowawczej (księga protokołów RP)
	Lider powołanego zespołu	W miarę potrzeb, zgodnie z planem pracy szkoły	Badania ankietowe, obserwacja itp.	Raport
Diagnoza w zakresie czynników ryzyka i czynników chroniących występujących w środowisku szkoły	Lider powołanego zespołu, pedagog, psycholog	Wrzesień	Badania ankietowe, wywiad, współpraca z policją, poradniami i innymi instytucjami	Raport
Diagnoza potrzeb wychowawczych klas	Wychowawcy kl. I i IV	Do 10 października	Arkusze diagnozy, informacja o gotowości dziecka do podjęcia nauki, wywiad z rodzicami, obserwacja, Karta diagnozy wychowawczej klas III, spotkanie wychowawców klas III z nauczycielami uczącymi w kl. IV, badania wybranymi narzędziami	Zgromadzone dokumenty
	Wychowawcy klas II-III, V-VIII	Do 30 września		
Zaplanowanie tematyki godzin do dyspozycji wychowawcy	Wychowawcy klas IV	Do 30 września	Zgodnie z potrzebami klasy na podst. planu wych. – prof. klasy	Wykaz zaplanowanych tematów
	Wychowawcy kl. V-VIII			
Zaplanowanie imprez, uroczystości i konkursów szkolnych	Wszyscy nauczyciele	Do 15 września	Dyskusja w zespołach samokształceniowych, zgłaszanie propozycji do wicedyrektora szkoły	Dokument „Organizacja i plan pracy szkoły na rok szkolny...”
Realizowanie wypracowanych skutecznych form współpracy z rodzicami, instytucjami i organizacjami	Wszyscy nauczyciele	Wg potrzeb	Spotkania z rodzicami i specjalistami, wyjścia i wycieczki, organizacja imprez i uroczystości	Dokumentacja pedagoga, wychowawców klas, księga protokołów

Rozwiązywanie oraz dokumentowanie wszelkich przejawów agresji, przemocy i innych problemów wychowawczych	Wszyscy nauczyciele	Na bieżąco	Zgodnie z opracowanymi procedurami, statutem szkoły	Dokumentacja wychowawcy i pedagoga, notatki ze zdarzeń, księga protokołów
Stałe monitorowanie frekwencji, podejmowanie działań w celu jej podniesienia	Dyrekcja szkoły, pedagog, wychowawcy	Na bieżąco	Kontrola dokumentacji, podejmowanie działań skierowanych na ucznia i rodzica	Dokumentacja szkolna
Dbanie o bezpieczeństwo uczniów	Dyrekcja, pracownicy szkoły	Praca ciągła	Pełnienie przez nauczycieli dyżurów na terenie szkoły, Monitoring w budynku i na boisku szkolnym Konsekwentne przestrzeganie zasad bezpieczeństwa i obowiązujących regulaminów	Regulamin dyżurów, grafik dyżurów Nagrania z monitoringu Dokumentacja szkoły
Organizowanie szkoleń z zakresu I pomocy przedmedycznej	Wicedyrektor (współpraca z PCK) Wychowawcy klas I-III	Październik/listopad klasy IV i VI marzec	Zajęcia w klasach IV i VI prowadzą wolontariusze z PCK W klasach I-III formę zajęć ustala zespół przedmiotowy	Zapisy w e-dzienniku
Pomoc materialna	Pedagog szkolny, wychowawcy klas, Lider Szkolnego Klubu Wolontariatu	Wg potrzeb	Monitorowanie sytuacji rodzinnej dziecka Stypendium szkolne Dofinansowanie do wycieczek i wyjazdów, pomoc rzeczowa Organizowanie akcji charytatywnych	Dokumentacja pedagoga szkolnego, sprawozdania z akcji, sprawozdania klubu wolontariatu

X. Stałe działania wychowawcze, edukacyjne, informacyjne i profilaktyczne prowadzone wśród uczniów, rodziców i nauczycieli w celu przeciwdziałania narkomanii

Działanie	Odpowiedzialny/ zaangażowani	Termin	Uwagi o realizacji	Dowód realizacji
Spotkania uczniów klas I-III z przedstawicielem Policji lub Straży Miejskiej nt.	Pedagog szkolny, przedstawiciel Straży Miejskiej lub Policji	Zgodnie z harmonogramem ustalonym przez	Wychowawcy klas są zobowiązani dopilnować realizacji zajęć w swojej klasie i	Zapisy w e-dzienniku – temat zajęć i w wydarzeniach z życia klasy.

bezpieczeństwa w szkole i poza nią		pedagoga w porozumieniu ze specjalistami	współpracować z pedagogiem/psychologiem lub pielęgniarką na etapie organizacji zajęć	
Zajęcia integracyjne w klasach I	Pedagog szkolny			
Realizacja programu profilaktycznego „Cukierki” w klasach III	Pedagog szkolny			
Spotkania uczniów klas IV z pielęgniarką szkolną na temat podstawowych zasad dbałości o zdrowie własne i innych	Pielęgniarka szkolna, wychowawcy klas			
Spotkanie uczniów klas V ze specjalistą nt. sposobów radzenia sobie z emocjami	Pedagog, wychowawcy klas			
Spotkanie uczniów klas VI z pedagogiem szkolnym nt. Jak być sobą w świecie ideałów?	Pedagog, wychowawcy klas			
Spotkanie uczniów klas VII ze strażnikiem miejskim nt. odpowiedzialności prawnej nieletnich	Pedagog, wychowawcy klas			
Spotkanie uczniów klas VIII ze specjalistą nt. zagrożeń związanych z używaniem alkoholu, tytoniu (w tym papierosów elektronicznych) oraz środków psychotropowych	Pedagog, wychowawcy klas			
Zajęcia z uczniami klas I-VIII nt. cyberprzemocy, nadużywania komputera, Internetu, telefonu itp	Pedagog, wychowawcy klas			
Organizacja dni zdrowego	Zespół zadaniowy złożony z SU nauczycieli i	Termin w danym roku szkolnym	Zespół powoływany co roku we wrześniu	Zapis w sprawozdaniu z realizacji imprez i

stylu życia	rodziców	określa zespół zależnie od uzgodnionej formuły imprezy	Happeningi, konkursy, przedstawienia, prezentacje, imprezy środowiskowe itp.	uroczystości do protokołu RP, dokumentacja fotograficzna w kronice szkoły, na stronie internetowej
Organizacja imprez promujących zdrowy styl życia	Dyrekcja szkoły, nauczyciele	Zgodnie z harmonogramem w organizacji pracy szkoły na dany rok	Dzień sportu, Imprezy integracyjne Dzień Ziemi	Zapis w sprawozdaniu z realizacji imprez i uroczystości do protokołu RP, dokumentacja fotograficzna w kronice szkoły, na stronie internetowej
Organizacja szkoleń, prelekcji i spotkań ze specjalistami dla rodziców i nauczycieli	Pedagog i psycholog, wychowawcy klas	Zgodnie z terminarzem spotkań	Min 1 w roku	Zapisy w dokumentacji pedagoga i w sprawozdaniach okresowych do protokołu RP
Prowadzenie działalności informacyjnej na temat zdrowego stylu życia oraz zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych	Pedagog i psycholog Zespół ds. biuletynu/nauczyciele Wicedyrektor /nauczyciele	Na bieżąco	Porady, artykuły na stronie internetowej szkoły, Informacje przekazywane przez wychowawców podczas zebrań, na tablicy ogłoszeń	Opracowane materiały

XII. Treści programu wychowawczo-profilaktycznego

Cele operacyjne	Zadania prowadzące do realizacji celu	Oczekiwane rezultaty
1. Obszar: KULTURA – wartości, normy, wzory zachowań		
Uczeń zna normy dobrego zachowania i według nich postępuje	Wdrażanie ogólnie przyjętych norm właściwego zachowania, wpajanie nawyków	<p>Nawykowo stosuje zwroty grzecznościowe</p> <p>Potrafi właściwie zachować się w różnych miejscach i sytuacjach</p> <p>Stosuje zasady savoir - vivre w stosunku do rówieśników i dorosłych</p>
	Eliminowanie wulgaryzmów z języka uczniów	Dba o kulturę języka, chroni swój język ojczysty nie używając wulgarnych słów
	Zapoznanie z dokumentami i regulaminami szkolnymi	Przestrzega wszystkich regulaminów szkolnych
	Wspieranie uczniów w poszukiwaniu wartości i dokonywaniu ich hierarchizacji	Dostrzega wartości ważne w życiu człowieka, rozumie, że każdy może mieć inne priorytety i sam decyduje o ich wyborze
		Potrafi dokonywać właściwych wyborów
	Konsekwentne reagowanie wszystkich pracowników szkoły na nieprawidłowe zachowania uczniów	Uczniowie stosują się do uwag i poleceń pracowników szkoły
	Uczeń radzi sobie w codziennych sytuacjach	Zapoznanie z prawami i obowiązkami dziecka
Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za swoje zachowanie w szkole i poza nią		Właściwie zachowuje się w szkole i miejscach publicznych
		<p>Potrafi dostosować swoje zachowanie do sytuacji i miejsca</p> <p>Jest świadomy odpowiedzialności za swoje zachowanie, potrafi wyciągać wnioski</p>

	Budzenie wrażliwości moralnej	Odróżnia dobro od zła
Zna i szanuje dziedzictwo kulturowe regionu i ojczyzny	Zapoznanie z symbolami narodowymi, tradycjami narodowymi i regionalnymi	Zna i właściwie zachowuje się wobec symboli narodowych i regionalnych, potrafi przyjąć odpowiednią postawę podczas uroczystości szkolnych i państwowych
	Kształtowanie szacunku do dziedzictwa kulturowego własnego państwa, regionu	Szanuje i chce poznawać historię i tradycje swojego regionu i kraju
	Kultywowanie tradycji i tożsamości narodowej	Zna święta państwowe, rozumie ich znaczenie i uczestniczy w obchodach Zna postaci wybitnych Polaków, w tym patrona szkoły
Uczeń przygotowuje się do uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym	Kształtowanie w uczniach postaw prospołecznych	Uczestniczy w wyborach do samorządów klasowych i Samorządu Uczniowskiego w sposób świadomy
		Działa na rzecz innych, pomaga, angażuje się w akcje prospołeczne
	Angażowanie uczniów w działalność Samorządu Uczniowskiego	Bierze udział i wykazuje inicjatywę w działalności SU
	Organizowanie wyjść, wycieczek do instytucji kulturalnych i spotkań z ciekawymi ludźmi	Bierze udział w życiu kulturalnym swego regionu
Uczeń rozumie, że Polska jest częścią Europy i świata	Zapoznanie z podstawowymi informacjami o Unii Europejskiej i zjawisku globalizacji. Kształtowanie świadomości współistnienia w świecie	Zna symbole Unii Europejskiej, potrafi wymienić jej członków
		Rozumie pojęcie globalizacji i dostrzega szanse i zagrożenia z nią związane
	Kształtowanie otwartej postawy wobec innych narodów i ich kultur	Szanuje kulturę i tradycje innych narodów
Uczeń chce i potrafi się uczyć	Motywowanie uczniów do nauki i osiągania wyników na miarę swoich możliwości	Uczeń jest obowiązkowy, pracuje samodzielnie i systematycznie

	Wsparcie uczniów mających trudności w nauce	Potrafi planować i organizować własną pracę, chce się uczyć
		Osiąga sukcesy na miarę swoich możliwości
		Korzysta z dostępnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej
	Kształtowanie umiejętności efektywnej pracy i uczenia się	Zna różne techniki uczenia się i umie je stosować
		Potrafi efektywnie się uczyć, dąży do osiągnięcia jak najlepszych rezultatów
		Wyszukuje informacje w różnych źródłach, analizuje je i efektywnie wykorzystuje
Rozwija swoje zdolności i zainteresowania	Rozpoznawanie uzdolnień i zainteresowań uczniów, rozbudzanie ciekawości poznawczej	Identyfikuje własne zainteresowania i uzdolnienia
	Organizowanie zajęć pozalekcyjnych, konkursów, imprez i uroczystości	Korzysta z dostępnych w szkole i poza szkołą form zajęć pozalekcyjnych i konkursów, rozwija swoje zdolności i zainteresowania
	Promowanie działalności i twórczości uczniów	Jest kreatywny, prezentuje się na forum środowiska lokalnego
		Uczestniczy w konkursach, zawodach i imprezach
	Pomoc w ukierunkowaniu i rozwijaniu zainteresowań czytelniczych	Sięga po literaturę zgodnie ze swoimi zainteresowaniami
Akceptuje siebie i ma poczucie własnej wartości	Wspieranie ucznia w rozpoznawaniu własnych predyspozycji i wzmacnianie poczucia własnej wartości	Wierzy w swoje możliwości, akceptuje własną osobę
		Ma świadomość swoich mocnych i słabych stron
	Wpajanie pozytywnych wzorców moralnych, wskazywanie autorytetów	Dostrzega wpływ innych osób na kształtowanie własnej osobowości
		Potrafi wybrać i naśladować właściwe wzorce

	Pomoc w pokonywaniu trudności w nauce i zachowaniu, wzmacnianie wiary we własne możliwości	Wykazuje wytrwałość w działaniu, przewycięża własne wady i słabości Potrafi obiektywnie ocenić swoje zachowanie, ma poczucie konsekwencji swoich czynów Potrafi adekwatnie reagować w sytuacjach sukcesu i porażki
Planuje własną ścieżkę edukacyjno-zawodową	Zapoznanie uczniów ze znaczeniem pracy w życiu człowieka oraz różnorodnością zawodów, jakie człowiek może wykonywać	Rozumie znaczenie pracy w życiu człowieka, zdaje sobie sprawę z różnorodności zawodów
	Wspieranie w określaniu drogi dalszej edukacji	Wybiera szkołę ponadpodstawową zgodnie z wizją swojego rozwoju
2. Obszar: RELACJE – kształtowanie postaw społecznych		
Nawiązuje poprawne relacje z rówieśnikami i dorosłymi	Integracja zespołu klasowego i społeczności szkolnej	Potrafi zgodnie bawić się i współpracować w grupie
	Uczenie zasad skutecznej komunikacji i rozwiązywania nieporozumień i konfliktów (umiejętności interpersonalnych)	Skutecznie komunikuje się z otoczeniem, potrafi zachować się w sytuacji konfliktowej
	Uczenie akceptacji i szacunku do drugiego człowieka	Szanuje dorosłych, młodszych i rówieśników, okazuje im to w słowach i działaniu
		Potrafi obiektywnie ocenić zachowanie kolegów
	Wdrażanie do poszanowania mienia publicznego i prywatnego	Akceptuje odmienność drugiego człowieka. Szanuje ludzi, współczuje im, pomaga Szanuje mienie publiczne i innych osób
Rozumie znaczenie pozytywnych więzi w rodzinie i dba o prawidłowe	Wzmacnianie prawidłowych relacji z rodziną	Kocha i szanuje swoich rodziców i wszystkich najbliższych

relacje	Dostarczanie wiedzy na temat praw i obowiązków dziecka w rodzinie	Zna swoje prawa i obowiązki względem rodziny
		Zna i kultywuje tradycje rodzinne
Uczeń w sposób właściwy funkcjonuje w swoim środowisku i dobrze się w nim czuje	Diagnozowanie środowiska uczniów oraz rozpoznawanie problemów dziecka i rodziny	Wychowawca rozpoznaje problemy uczniów i ich rodzin oraz podejmuje działania w celu ich rozwiązania
	Współpraca ze środowiskiem domowym ucznia i instytucjami wspierającymi, działania psychoedukacyjne wobec rodziców	Dobre relacje i owocna współpraca rodziców i instytucji ze szkołą
		Uczeń lepiej czuje się i funkcjonuje w środowisku szkolnym i domowym
	Uświadamianie norm życia społecznego, wzajemnych zależności	Rozumie, że w życiu społecznym istnieją normy, których wszyscy muszą przestrzegać, a ich łamanie wiąże się z ponoszeniem konsekwencji i odpowiedzialnością karną
Dostrzega i podporządkowuje się określonym zależnościom w życiu społecznym (np. rodzic-dziecko, nauczyciel – uczeń,)		
Aktywnie uczestniczy w życiu klasy i szkoły	Przydzielanie obowiązków i zadań w zespołach klasowych, organizacjach szkolnych	Bierze udział w imprezach, uroczystościach klasowych i szkolnych; pomaga w ich przygotowaniu
	Zachęcanie uczniów do aktywnego udziału w życiu klasy i szkoły	Wykazuje inicjatywę w organizowaniu życia klasy i szkoły
		Włącza się w prace Samorządu Uczniowskiego
	Motywowanie uczniów do udziału w konkursach i zawodach sportowych	Godnie reprezentuje szkołę w konkursach i zawodach sportowych
Dbą o dobre imię szkoły w środowisku		
Rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości	Bierze udział w projektach, zgłasza i realizuje własne pomysły	

Jest wrażliwy na drugiego człowieka i akceptuje jego inność	Kształtowanie postawy tolerancji i wrażliwości w stosunku do drugiego człowieka	Dostrzega, rozumie i reaguje na problemy ludzi potrzebujących opieki i pomocy, rozumie pojęcie „tolerancja”
		Niesie pomoc potrzebującym na miarę swoich możliwości, wie jak zachować się, gdy jest świadkiem wypadku lub krzywdzenia innych
		Z szacunkiem odnosi się do drugiego człowieka
	Organizowanie pomocy koleżeńskiej	Pomaga rówieśnikom
	Włączanie uczniów w działalność charytatywną, rozwijanie wolontariatu	Angażuje się w akcje charytatywne, jest ich inicjatorem, pomaga innym

3. Obszar: ZDROWIE – edukacja zdrowotna

Uczeń posiada nawyki zdrowego stylu życia	Zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie	Wie, jak dbać o higienę osobistą, zna zasady zdrowego odżywiania
		Jest świadomy, że aktywność fizyczna ma wpływ na zdrowie
Wpajanie właściwych nawyków żywienia i higieny, profilaktyka wad postawy	Wpajanie właściwych nawyków żywienia i higieny, profilaktyka wad postawy	Dbą o higienę osobistą i swoją sprawność fizyczną
		Dbą o prawidłową postawę ciała
		Dbą o higienę pracy umysłowej w szkole i w domu
		Odżywia się zgodnie z zasadami zdrowego żywienia
Wsparcie uczniów w zakresie zdrowia psychicznego.	Wsparcie uczniów w zakresie zdrowia psychicznego.	Ma świadomość własnych stanów emocjonalnych, wie, gdzie szukać pomocy, korzysta z niej
Wskazywanie i organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego	Wskazywanie i organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego	Zna sposoby zdrowego i bezpiecznego spędzania czasu wolnego, racjonalnie wykorzystuje czas wolny
		Korzysta z proponowanych form aktywności, imprez, zajęć pozalekcyjnych
Umożliwianie udziału w akcjach i programach prozdrowotnych	Umożliwianie udziału w akcjach i programach prozdrowotnych	Bierze udział w akcjach i programach prozdrowotnych

Uczeń ma świadomość własnego ciała oraz zmian fizycznych i psychicznych zachodzących w okresie dojrzewania	Zapoznanie z procesem zmian zachodzących w okresie dojrzewania	Wie, że ciało człowieka zmienia się w procesie dojrzewania
	Podnoszenie poczucia własnej wartości poprzez określenie własnych możliwości	Rozumie zmiany zachodzące w jego organizmie i je akceptuje
	Dostarczenie podstawowych informacji na temat stresu	Wie czym jest stres i jak sobie z nim radzić
Uczeń podejmuje działania na rzecz środowiska naturalnego	Uświadomienie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin	Rozumie znaczenie przyrody w życiu człowieka
	Zapoznanie uczniów z zagrożeniami cywilizacyjnymi i sposobami zapobiegania degradacji środowiska naturalnego	Zna zagrożenia cywilizacyjne i sposoby zapobiegania degradacji środowiska naturalnego
	Kształtowanie wrażliwości na stan środowiska przyrodniczego w najbliższej okolicy	Dbą o najbliższe środowisko, podejmuje w życiu codziennym działania chroniące środowisko naturalne, np. segreguje śmieci, oszczędza wodę
		Szanuje zwierzęta i rośliny oraz dba o nie
Organizowanie działań proekologicznych i udziału w akcjach na rzecz środowiska przyrodniczego	Uczestniczy w akcjach np., „Sprzątanie Świata”, „Sprzątanie Warmii i Mazur”	
4. Obszar: BEZPIECZEŃSTWO – profilaktyka zachowań ryzykownych		
Uczeń wie, jak dbać o własne bezpieczeństwo	Zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych	Jest świadomy potencjalnych zagrożeń w życiu codziennym
		Zna zasady bezpieczeństwa
	Wdrażanie do konsekwentnego przestrzegania zasad bezpieczeństwa	Przestrzega zasad bezpieczeństwa w stosunku do siebie i innych. Umie bezpiecznie bawić się i spędzać czas wolny
Przeprowadzenie zajęć edukacyjnych dotyczących kampanii „ALERT RCB system powiadamiania o zagrożeniach poprzez SMS”	Ma świadomość istnienia zagrożeń ze środowiska naturalnego (huragan, ulewy, burze itp.) oraz ich następstw	

	Wdrażanie do utrzymywania ładu i porządku wokół siebie oraz dbania o wygląd i estetykę sal, korytarzy i otoczenia szkoły	Utrzymuje ład i porządek wokół siebie Dbą o estetyczny wygląd sal lekcyjnych i korytarzy szkolnych Rzetelnie pełni dyżury klasowe i szkolne
Umie zachować się w sytuacjach trudnych i zagrożenia	Kształtowanie umiejętności rozpoznawania i nazywania uczuć, radzenia sobie z emocjami	Nazywa swoje uczucia, rozpoznaje i szanuje uczucia innych
		Potrafi radzić sobie z emocjami
		Umie wygrywać oraz przegrywać i spokojnie przyjmować porażkę
	Zapoznanie z właściwymi sposobami postępowania w sytuacji zagrożenia	Potrafi rozpoznać zagrożenia, obiektywnie ocenia sytuację
		Wie gdzie szukać pomocy i zwraca się o nią, zna numery alarmowe
		Reaguje na zło, udziela pomocy innym
	Uczenie podstawowych zasad udzielania pierwszej pomocy	Wie, jak zachować się w kontaktach z obcymi
Pamięta ważne telefony (policja, straż pożarna, pogotowie), umie wezwać pomoc Zna zasady bezpiecznego udzielania pierwszej pomocy		
Uczeń zna zasady bezpiecznego poruszania się po drogach	Realizacja treści programowych wychowania komunikacyjnego	Potrafi bezpiecznie poruszać się po drogach i korzystać ze środków komunikacji miejskiej
		Zdobywa kartę rowerową, zna przepisy kodeksu drogowego w zakresie określonym programem nauczania
Uczeń zna zasady bezpiecznego korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnej	Zapoznanie z zasadami bezpiecznego korzystania z Internetu i innych środków komunikowania się	Bezpiecznie korzysta z Internetu, wie co to jest cyberprzemoc
		Stosuje zasady „netykiety”

		Wykorzystuje komunikatory i telefony zgodnie z ich przeznaczeniem
	Wdrażanie do właściwego korzystania z Internetu, programów i gier komputerowych oraz mass mediów.	Jest świadomy zagrożeń, jakie niosą za sobą: Internet, niektóre programy i gry komputerowe oraz mass media
		Świadomie i rozsądnie korzysta ze współczesnej technologii informacyjno-komunikacyjnej, w tym kontroluje czas
Uczeń nie okazuje agresji i potrafi właściwie reagować na przejawy agresji ze strony innych	Pogłębianie wiedzy na temat agresji i przemocy oraz radzenia sobie z tymi zjawiskami	Umie rozpoznawać swoje emocje, zna sposoby ich rozładowywania
		Rozpoznaje zachowania agresywne. Właściwie reaguje na wszelkie dostrzeżone przejawy agresji
		Identyfikuje przyczyny własnego zachowania, dokonuje autorefleksji
	Redukowanie agresywnych zachowań poprzez uczenie sposobów rozwiązywania problemów	Potrafi rozwiązywać konflikty w sposób pokojowy wykorzystując między innymi techniki mediacyjne
		Wykazuje empatię i zrozumienie wobec innych
	Przeciwdziałanie wykluczeniu ucznia z grupy rówieśniczej	Reaguje na przejawy izolowania rówieśników, potrafi współpracować w grupie
Pomaga słabszym i potrzebującym		
Uczeń rozumie zagrożenia wynikające z używania środków i substancji psychoaktywnych oraz uzależnień i zna ich skutki	Uświadamianie zagrożeń i skutków wynikających z używania środków i substancji psychoaktywnych oraz wszelkich uzależnień	Zna zgubny wpływ używek: papierosów, e- papierosów, alkoholu, napojów energetycznych, narkotyków oraz dopalaczy na organizm człowieka
		Rozumie pojęcie uzależnienia (w tym od komputera, telefonu, gier itp.)
	Uświadomienie zagrożeń związanych z używaniem suplementów diety i leków	Właściwie korzysta z leków i suplementów diety wyłącznie pod opieką osoby dorosłej

	Kształtowanie zachowań asertywnych	Skutecznie odmawia, nie stosuje używek
--	------------------------------------	--

XIII. Metody i formy realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego:

1. Godziny do dyspozycji wychowawcy klasy
2. Wyjścia i wycieczki
3. Spotkania z ciekawymi ludźmi, specjalistami
4. Realizacja treści programowych z różnych przedmiotów nauczania
5. Zajęcia pozalekcyjne, specjalistyczne
6. Imprezy i uroczystości szkolne i pozaszkolne
7. Realizacja programów i projektów
8. Prelekcje, pokazy i wykłady
9. Konkursy
10. Rozmowy indywidualne

XIV. Współpraca z rodzicami

Zasady współpracy z rodzicami

1. Spotkania z rodzicami mają charakter partnerski.
2. Rozmowy na tematy dotyczące indywidualnych osób mają charakter poufny i nie mogą być wykorzystywane bez zgody rodziców ucznia.
3. Nauczyciel stara się dobrze poznać środowisko domowe i warunki życia ucznia – rodzic przekazuje ważne informacje dotyczące jego dziecka.
4. Rodzice pomagają w organizowaniu imprez i uroczystości, pracują na rzecz szkoły.

Formy współpracy:

- Zebrania wychowawców z rodzicami (mogą odbywać się on-line)
- Konsultacje z nauczycielami
- Kontakty indywidualne rodziców z nauczycielami podczas cotygodniowych dyżurów
- Dzień otwarty szkoły
- Spotkania z przedstawicielami Rady Rodziców
- Korespondencja drogą elektroniczną
- Prelekcje i szkolenia, spotkania ze specjalistami dla rodziców

Nauczyciele mają obowiązek:

1. Zapewnić uczniom bezpieczeństwo i stworzyć jak najlepsze warunki do nauki
2. Rzetelnie przekazywać wiedzę, kształcić umiejętności oraz wspierać rozwój indywidualny dziecka, doceniać jego wysiłek i zaangażowanie
3. Zapewnić uczniom i ich rodzicom wszechstronne informacje na temat wymagań stawianych przez szkołę, podejmowanych przez nią działań, zapoznać z regulaminami i programami realizowanymi w szkole.
4. Systematycznie informować uczniów i rodziców o osiągnięciach i trudnościach dydaktycznych oraz wychowawczych
5. Rozpoznawać środowisko ucznia i jego potrzeby, pomagać w rozwiązywaniu problemów
6. Integrować zespół klasowy, stwarzać okazję do wspólnej zabawy i pracy dziecka z rówieśnikami
7. Pomagać w nawiązywaniu współpracy rodziców z instytucjami wspierającymi wychowanie

Nauczyciele mają prawo do:

1. Nieingerowania rodziców w ich kompetencje pedagogiczne
2. Swobody stosowania takich metod nauczania i wychowania, jakie uważają za najwłaściwsze spośród uznanych przez współczesne nauki pedagogiczne
3. Poszanowania godności osobistej i prywatności
4. Otrzymywania pomocy i wsparcia ze strony rodziców w działaniach dydaktyczno-wychowawczych i opiekuńczych
5. Uzyskiwania na bieżąco istotnych informacji dotyczących dziecka
6. Konstrukttywnej współpracy z rodzicami i jednolitych oddziaływań wychowawczych w stosunku do dziecka

Rodzice mają obowiązek:

1. Przekazywać dziecku normy i zasady kultury osobistej, współzycia społecznego, uczyć szacunku do osób dorosłych, rówieśników, środowiska naturalnego i mienia społecznego
2. Zapewnić dziecku niezbędne warunki do nauki i wyposażyć w podręczniki, zeszyty, przybory szkolne oraz odpowiedni strój
3. Systematycznie posyłać dziecko do szkoły, dbać o punktualność, niezwłocznie usprawiedliwiać nieobecności
4. Interesować się postępami i problemami dziecka, wspierać je i pomagać, dbać o wszechstronny rozwój jego osobowości
5. Systematycznie kontaktować się ze szkołą poprzez udział w zebraniach, konsultacjach itp., niezwłocznie reagować na sygnały o problemach

Rodzice mają prawo do:

1. Zapewnienia w szkole bezpieczeństwa ich dzieciom oraz stworzenia dobrych warunków do rozwoju i nauki
2. Poszanowania godności osobistej, poglądów i przekonań, równego traktowania
3. Rzetelnych informacji na temat postępów dziecka oraz pracy szkoły
4. Współuczestniczenia w organizowaniu życia szkoły i klasy
5. Przedstawiania nauczycielom i dyrekcji szkoły swoich oczekiwań i opinii na temat pracy szkoły w celu poprawy jej funkcjonowania
6. Uzyskania pomocy i wsparcia ze strony szkoły w procesie wychowania dziecka
7. Zgłaszania wniosków dotyczących pracy szkoły

XV. Obrzędowość i tradycje szkoły

Miesiąc	Imprezy i uroczystości	Formy realizacji
Wrzesień	Rozpoczęcie roku szkolnego	Uroczysty apel, powitanie klas pierwszych
	Dzień Chłopaka	Imprezy klasowe
		Dyskoteka klas starszych
Kampania wyborcza do Samorządu Uczniowskiego	Prezentacje kandydatów i ich programów	
Październik	Wybory do Samorządu	Głosowanie tajne
	Ślubowanie pierwszoklasistów	Uroczystość z udziałem rodziców. Pasowanie na ucznia
	Pasowanie na czytelnika	Spotkania uczniów klas I w bibliotece, przedstawienie
	Święto Komisji Edukacji Narodowej	Forma ustalana co roku z Samorządem Uczniowskim
		Spotkania z wychowawcami
	„Pola Nadziei” i Dzień Papieski	konkurs papieski, wystawa prac konkursowych
Kiermasz ciast		
Sadzenie żonkili		
Listopad	Święto Niepodległości	Akademia
		Lekcje historii, muzyki, z wychowawcą/ nauczycielem języka polskiego
	Dzień życzliwości	Forma ustalana co roku z Samorządem Uczniowskim
	Andrzejki	Imprezy klasowe
Grudzień	Mikołajki	Odwiedziny Mikołaja w klasach
		Imprezy klasowe
	Obrzędy Bożonarodzeniowe	Przedstawienia: Jasełka, Wieczór kolęd
		Kolędowanie z szemlem
		Kiermasz ozdób świątecznych
Spotkania opłatkowe		
Styczeń	Zabawy Noworoczne	Bal przebierańców dla kl. I-III
		Dyskoteka dla klas IV-VIII
Luty	Walentynki	Dyskoteka dla klas IV-VIII
		Poczta walentynkowa
	Podsumowanie pracy w I okresie	Apel, wręczenie dyplomów wzorowego ucznia
Międzynarodowy dzień czystości języka ojczystego	Lekcje języka polskiego i z wychowawcą, konkursy, wystawy	
Marzec	Dzień Dziewczynek	Imprezy klasowe
	Dzień Wiosny	Prezentacje klas, konkursy, zabawy muzyczne, formy zaplanowane przez zespół zadaniowy na dany rok szkolny i SU
		Zespół zadaniowy
	Akcja „Rodzina rodzinie”	Organizowanie pomocy materialnej
Kwiecień	Dzień Otwarty Szkoły	Prezentacja szkoły, spotkanie z dyrekcją i nauczycielami, występy artystyczne uczniów
	Tydzień Ziemi	Apel
		Konkursy
		Udział w akcji „Wiosenne sprzątanie Warmii i Mazur”
	Dzień Patrona Szkoły	Uroczysta akademia
Imprezy towarzyszące		

		Lekcje historii i z wychowawcą
Maj	Święto Konstytucji	Lekcje historii
		Akademia
	Dni Kultury Warmińskiej	Turniej „Z Warmią na wesoło”
		Inscenizacje
		Konkursy
	Dzień Europy	Wycieczki
		Turniej klas
	Lekcje języków obcych	
Dzień rodziny	Spotkania z rodzicami w kl. I-III	
Czerwiec	Dzień Dziecka	Imprezy klasowe
	Dzień sportu	Zawody sportowe dla poszczególnych etapów kształcenia
	Podsumowanie II okresu	Apel podsumowujący II okres
	Pożegnanie klas VIII	Impreza pożegnalna
		Uroczysty apel
	Pożegnanie klas III	Imprezy klasowe
Zakończenie roku szkolnego	Uroczysty apel	

XVI. Ewaluacja

Szkolny program wychowawczo-profilaktyczny będzie systematycznie monitorowany, poddawany ewaluacji. Podstawowymi metodami i technikami ewaluacji będą:

- badania kwestionariuszowe skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców
- analiza dokumentów
- obserwacja
- obserwacje zajęć prowadzone przez dyrekcję szkoły.

Przedmiot (obszar) i cel ewaluacji określane będą według potrzeb. Wnioski z ewaluacji będą sporządzane w postaci raportu i przedstawiane przez powołany zespół Radzie Pedagogicznej i rodzicom.